

de Craenkoerier

WEBMASTER IVN Cranendonck

Jan Alders
Meidoornstraat 4
6026 XE Maarheeze
janalders05@gmail.com

Bestuur**Voorzitter:**

Annette van Raaij
Meidoornstraat 6
6026 XE Maarheeze
0495-591262
a.van.raaij@telfortglasvezel.nl

Secretaris:

Jan Migchels
Kijkakkers 15
6026 ER Maarheeze
06-22866620
jan.migchels@iae.nl

Penningmeester & Ledenadministratie

Jos van Velthoven
Sterkselseweg 14
6020 EB Maarheeze
0495-593270
j.vnvelthoven@chello.nl

Verenigingsgebouw:

De Kroenekraan
Van Schoonvorstlaan 11
Soerendonk

Beheer Verenigingsgebouw: vacature**Redactie Craenkoerier:**

Ilva van Bommel
Heuvel 4
6023 RA Budel-Schoot
ilva@bommelandt.nl

Wat kinderen ons vertellen:

Tjabine Guntlisbergen
post@tjabine.com

Werkgroepen**Schoolgidsen Budel:**

Ria Rijkers
Boschdijkdwarsstraat 12
6021 AL Budel
0495-493420
c.rijkers4@upcmail.nl

Schoolgidsen Maarheeze:

Maria Bles
Gentiaanstraat 6
6026 VK Maarheeze
0495-591999
blesmaria@kpnplanet.nl

Vogelwerkgroep:

Harrie Hegge
Willem II straat 16 c
6021 EB Budel
06-22223634
h.hegge1@chello.nl

Wandelwerkgroep:

Wiel Zentjens
Patrijslaan 29
6021 ZS Budel
w.zentjens@chello.nl

Cursuswerkgroep:

Wiel Zentjens
Patrijslaan 29
6021 ZS Budel
w.zentjens@chello.nl

Huis- en tuinwerkgroep:

Toon van Seggelen
Past.Verbakelstraat 13
6023 CL Budel-Schoot
06-23395143
a.seggelen@upcmail.nl

Waar vind je ons verenigingsblad ?

www.IVN.nl
Afdelingen/ Noord
Brabant/Cranendonck/Natuurinfo/Afdelingsblad

VAN DE BESTUURSTAFEL	4
Namens de voorzitter	4
VAN DE PENNINGMEESTER	5
Jaarcijfers 2020	5
IVN ledendag 25 september 2021	6
VAN DE REDACTIEAFEL	7
WIJ HETEN WELKOM	7
VACATUREBANK	8
VRIJWILLIGER IN HET GROEN- JAN MIGCHELS	8
WAT KINDEREN ONS VERTELLEN (NIEUWE RUBRIEK)	10
VOGELWERKGROEP	12
Beschuit met muisjes	12
Broedresultaten IVN nestkasten in Cranendonck in 2021	14
Reparatie van vogelkasten	15
CURSUSWERKGROEP	16
Insectenleven in je eigen tuin (lezing januari 2022)	16
SPRINKHANENPLAAG IN EIGEN TUIN?	18
OUDER WORDEN	19
SLECHTVALK BIJ DE ZINKFABRIEK	20
NATUUROPNAME	21
IVN JUBILEUMBEUK IN BUDEL	21
TUINFOTO	23
NAAM VOOR HET NIEUWE IVN ONDERKOMEN	24
DE NIEUWE KROENEKRAAN	24
VAN AKKER TOT BELEVINGSTUIN	25
DE IVN BELEVINGSTUIN	28
DE HERDER EN DE YUP	29
PREHISTORISCH BEEST OF VERZOPEN PLANT?	30
Dank	30

VAN DE BESTUURSTAFEL

NAMENS DE VOORZITTER

Langzaam maar zeker leken we weer in een normale leefsituatie terecht te komen. De meeste IVN-ers hebben 1 of 2 prikken gekregen en voelden zich weer iets vrijer in het leven staan. Er worden weer voorzichtig ideeën voor activiteiten ontwikkeld die we voor de leden kunnen organiseren. Denk hierbij aan de open dag voor IVN-leden en gasten op 25 september en de slootjes dag op 26 september. Noteer deze data in de agenda!

In de periode maart t/m juli van dit jaar was de IVN inzet er op gericht om de nieuwe locatie op Cranendonck 11 en de belevingstuin achter het kasteeltje te realiseren. Deelnemers aan IVN activiteiten kunnen nu weer ontvangen worden. De nieuwe locatie is klaar en wordt al benut. Het oude meubilair is vervangen door vrijwel nieuwe tafels en stoelen, geschonken door de Borgh. Onze oude stoelen krijgen een derde leven bij de familie Guns met hun prachtige natuurtuin in kamersven (Dennenlaan 2). De familie Guns heeft (als dank) een grote groep actieve IVN-leden een rondleiding gegeven met als afsluiting koffie/thee met gebak.

In de belevings-tuin is elke vrijdagochtend een groep mensen actief om de tuin “af” te krijgen. Voor degenen die er nog niet geweest zijn, het is echt de moeite waard om in het gebied Baronie van Cranendonck de tuin en zeker ook de directe omgeving te bezoeken. Er is ook een publicatiebord bij de tuin geplaatst die de bedoeling weergeeft.

Rest me namens de leden van het IVN Cranendonck, onze voorzitter Annette van Raaij, van harte beterschap toe te wensen.

Met groene groet, Jos van Velthoven

VAN DE PENNINGMEESTER

JAARCIJFFERS 2020

De tegoeden van IVN laten eind december 2020 een totaal van € 32.842, zien (de stand eind 2019 bedroeg € 30.639,=). Kortom, een positief resultaat. Uiteraard is dit het gevolg van de slechts zeer beperkte activiteiten in het (eerste) coronajaar 2020. De uitgaven hebben zich grotendeels beperkt tot drukkosten voor de edities van de Craenkoerier, verplichte bijdrage aan het landelijk IVN, abonnementsgelden, kosten door de vogelwerkgroep, gemeentelijke- en bankkosten. De uitgaven waren daardoor € 1.970,= lager dan geraamd .

De inkomsten, daarentegen, waren € 235 hoger dan begroot. De gemeentelijke subsidie is gelijk gebleven, de contributies waren € 50 hoger. Terwijl de opbrengst van de *Samen sterker* actie van de Rabobank met € 689 de hoogste was sinds 2015.

Besluit bestuur

Het bestuur heeft besloten het positieve saldo 2020 te besteden aan de verhuizing naar Cranendonck 11 en de inrichting van de nieuwe tuin bij het bijenhotel. De begroting 2021 met een raming aan inkomsten van €4.300 en uitgaven van € 20.000 geeft een tekort € 15.700. De extra uitgaven worden afgedekt door het eigen vermogen € 7.700 en de voorziening inrichting belevingstuin € 8.000.

Toekomstige ontwikkeling

- De verhuizing en opbouw van het nieuwe honk en herinrichting van de nieuwe belevingstuin zijn in volle gang. Conform de eis van het Prins Bernard Cultuurfonds, is de belevingstuin opgebouwd en aangeplant voor 1 juli 2021.
- Het toegekende subsidiebedrag voor 2021 is vastgesteld op € 950 conform 2020. Dit ondanks een verwachte daling als gevolg van verwacht nieuw gemeentelijk subsidiebeleid.
- De gemeente is over de jaren 2018 tot heden met een inhaalslag van achterstallige energierekeningen bezig. Omdat er in 2020 nauwelijks energie gebuikt is in de ruimtes op de Hoge weg 1a, wordt geen rekening over 2020 verwacht. In 2021 verwacht het IVN een gebruikersrekening voor het nieuwe honk Cranendonck 11 van € 1000 per jaar.

Met groene groet, **Jos van Velthoven**, Penningmeester IVN Cranendonck

IVN LEDENDAG 25 SEPTEMBER 2021

Ondanks de corona perikelen, is de verhuizing van het IVN naar Cranendonck 11, tegenover het kasteeltje, goed verlopen. Tijd dus om alle leden uit te nodigen en kennis te laten maken met ons nieuwe honk, de belevingstuin en de mooie omgeving van het Cranendoncks bos op **zaterdag 25 september**. De ledendag begint om 9.00 uur en sluit om 16.00 uur. Uiteraard kunt u zelf bepalen hoe lang de dag duurt. We nemen aan dat er dan ook geen beperkende restricties meer zijn om deze dag door te laten gaan. We willen u graag welkom heten onder het genot van koffie en iets lekkers. Tevens kunt u deelnemen aan enkele korte wandelingen, de belevingstuin bekijken. Ook presenteren we de activiteiten die het IVN na de vakanties weer gaat opstarten. T.z.t. krijgt u meer informatie en het complete programma van deze dag.

Graag aanmelden voor deze dag kunt u bij J.v.Velthoven: j.vnvelthoven@chello.nl zodat het aantal bezoekers ingeschat kan worden.

VAN DE REDACTIETAFEL

Nog volop in Coronatijd, met iets minder beperkingen dan eerder dit jaar, hebben we weer een volle Craenkoerier. Natuurlijk komen het nieuwe onderkomen en de belevingstuin ruim aan bod. En wat dacht u van de nieuwe rubriek “wat kinderen ons vertellen”, een initiatief van Tjabine Guntlisbergen! Maar ook de inzendingen van leden die iets leuks, vreemds, moois zien in de buurt (nog even niet uit verwegistan), blijven gelukkig komen. Dank daarvoor!

De vacaturebank blijft nog even staan: Als reminder voor al die IVN-ers die wel wat willen doen, maar huiverig zijn voor al teveel hooi op de vork: het kan vast ook samen met anderen; gedeelde lol is dubbele lol!

Rest mij u veel leesplezier te wensen.

Ilva van Bommel, redactie

Inzenders zijn persoonlijk verantwoordelijk voor de inhoud van de aangeleverde kopij.

Inzenden kopij: uiterlijk 1 DECEMBER 2021

Kopij aangeleverd na deze datum, kan helaas niet meer geplaatst worden.
Inleveradres: ilva@bommelandt.nl

WIJ HETEN WELKOM

- Anja v.d. Burgt
- Tjabine Guntlisbergen
- Paul Linders

Van harte welkom in onze enthousiaste club!

VACATUREBANK

Beheerder verenigingsgebouw

Pieter van der Stoep was sinds jaar en dag beheerder van het honk aan de Hoge Weg. De verhuizing naar de nieuwe locatie was voor hem het moment om de sleutel over te dragen. De ruimtes zijn ingericht; zie de diverse foto's in deze Craenkoerier. Hannie van Beek zorgt er voor dat alles spic en span is. Er zijn voorlopig nog geen grote activiteiten mogelijk, maar toch: vooruitlopend op betere tijden: wie wil – samen met andere actieve leden– wat tijd besteden om het beheer van het nieuwe honk in goede banen te leiden? Voor informatie over taken graag en mailtje naar Pieter v.d. Stoep: **peetinge@gmail.com**.

VRIJWILLIGER IN HET GROEN, JAN MIGCHELS

Een interview op 1.5 m afstand om Jan Migchels aan u voor te stellen. Jan is sinds 2014 secretaris van IVN Cranendonck; daarnaast is hij een enthousiaste vogelaar en inzender van allerlei wetenswaardigheden in uw Craenkoerier. Alle reden om wat meer te weten te komen over deze enthousiaste vrijwilliger.

Jan is geboren en getogen in Aarle-Rixtel, als oudste van een gezin met 10 kinderen waarvan 4 jong zijn overleden. Zijn vrouw, oorspronkelijk uit Asten, en hij wonen in Maarheeze. Zij hebben 1 zoon en 1 dochter, en 3 kleinkinderen; op allemaal is Jan apetrots!

Jan is gepensioneerd; dat wist ik op basis van zijn leeftijd. Maar hoe enthousiast hij vertelt over zijn diverse functies bij Philips (25 jaar in Maarheeze), in de metaalkunde en als vaste stof fysicus, het is alsof hij gewoon nog aan het werk is! Werkend had hij 33 jaar nog een “baantje” voor het CBS/NIPO, voor wie hij > 15000 interviews hield.

Maar niet alleen het technische werk boeide (en boeit) hem; hij was jaren voorzitter van de OR en van de vakvereniging VHPP, nu nog van de *Anders Actieve Commissie van VHPP(hilips)*.

Hij schrijft voor het AAC VHP2-blad voor de leden berichten en artikelen over sociale wetgeving. Hij is voorzitter van de Zonnebloem Afdeling Maarheeze en secretaris Zonnebloemregio Strabrecht. Daarnaast was hij betrokken bij de Heemkundekring "Baronie van Cranendonck", 12 jaar voorzitter van de Stichting het Schepenhuis Cranendonck en is actief bij de Dr. A.F. Philips' Sterrenwacht in Eindhoven.

Jan Migchels

En ook IVN dus! Samen met Jos van Velthoven en Annette van Raaij vormde hij het bestuur in 2014 na een turbulente periode. Maar de vergadertijger ging en gaat het ook om die natuur zelf: vogels kijken en herkennen; de vogelwandelingen o.l.v. Harrie Hegge; foto's maken zodat vooral ook later gekeken kan worden wat er nou rondvloog. Het IVN zette Jan ook aan om bijvoorbeeld een eigen project op te starten om bermbloemen te fotograferen (ilva: misschien kunnen de leden die ooit ergens komen bekijken...?).

Wat is nu het mooie aan IVN? Leuke club gedreven mensen, met allemaal *Natuur* als gemeenschappelijk doel; en niet onbelangrijk; een gezellige club!

En de (IVN) toekomst? Eigenlijk zijn er 3 zaken die hem aan het hart gaan: verjonging, de locatie (mooi gelegen, maar nog niet helemaal waterdicht..., en ook vernieuwing van het bestuur. Want na 7 jaar dienst is aflossing van de wacht wel aan de orde.

Opgetekend door Ilva

Jan heeft nog een doordenker (of discussie-stuk) voor de vereniging:

We gaan voor een reductie van het broeikas gas CO₂. Want de temperatuur van de aarde stijgt. Maar je mag je afvragen of de volledige stop van de CO₂ uitstoot in Nederland (0,3% van de in totaal 6,6% van Europa) voldoende bijdraagt om het temperatuur-tij te keren. Het lijkt meer een kostbaar goed voorbeeld geven, dan een oplossing. Overigens zitten we in 2022-2023 op de top van de zon/aarde cyclus en gaan we daarna weer honderden jaren naar een koudere afstand. Weeber (Oostenrijk ca.1920) berekende voor Wenen een stralingsverschil van ca. 10% op de 1100W/m² stralingswarmte bij deze cyclus.

Jan

===NIEUWE RUBRIEK===NIEUWE RUBRIEK=====NIEUWE RUBRIEK=====

WAT KINDEREN ONS VERTELLEN

Net nadat de aardbol zowat zelf aan de beademing lag, toen Nederland massaal de groene vingers herontdekte, de Cranendonckse stilte nog stiller werd, het unieke Hollands Licht de 'Oude Meesters' deed herleven, de herinneringen aan de intens blauwe en zuivere IJslandse lucht, en met het Cranendoncks bos als 'achtertuin', realiseerde ik me hoe ingenieus en fascinerend de vogelwereld zich boven mij afspeelde. Ik ben een gezegend mens, was mijn enige conclusie.

Uit het recordaantal enthousiastelingen die aan de jaarlijkse tuinvogeltelling hebben meegedaan, blijkt dat afgelopen periode de flora en fauna meer gewaardeerd wordt. Ook waren de bijen-, vlinder- of egeltellingen, evenals de live-beelden via 'Beleef de Lente' van de Vogelbescherming mateloos populair. Waar een wereldwijde stilstand toe kan leiden ...

Op het juiste moment, afgelopen mei, werd me gevraagd om als schoolgids te fungeren voor een generatie waar straks véél van verwacht wordt. Aan hen moeten wij als ouder, grootouder, oom of tante kennis over overbrengen. Ik wil daarom, samen met jullie, een nieuwe rubriek opstarten waar uitsluitend het kind het podium krijgt. Gezien de liefde voor flora en fauna bij IVN-leden en -als de appel niet ver van de boom valt-, zal de hopelijk rijkelijk gevulde rubriek ook leiden tot die noodzakelijke verjonging in de club.

WAT KINDEREN ONS VERTELLEN is de naam van deze nieuwe rubriek met natuurgerelateerde onderwerpen, waarbij de logica en fantasie van een kind/de jeugd, alle ruimte krijgt.

Wat onder andere aangeleverd kan worden, mits authentiek van het kind:

- opmerkingen, constatering, observaties, bij voorkeur verhalend of beeldend omschreven;
- (foto's van) tekeningen, knutsel- en fröbelwerken, eventueel met toelichting;
- belevenissen van kinderen;
- inventieve oplossingen, ludieke ideeën ... ;
- interessante boek- of leestips;

Als voorzet een 'andersom' constatering die ik laatst hoorde:

Een herdershond puppie is in de buurt aangeschaft, tot grote vreugde van de kinderen. Tijdens wandelingen ontmoeten deze pup en onze hond, een kleine tot middelgrote hond, elkaar weleens. De puppie groeit gestaag en is na een half jaar een jonge hond in redelijke proporties geworden. Als we elkaar weer ontmoeten, zegt het buurmeisje: "Zie je wel, jullie hond wordt steeds kleiner!".

Een leestip voor de jeugd is 'Baardman en Boterkontje; de vogel en zijn naam', auteur: Toine Andernach.

Een andere 'diamant' -meer voor volwassenen- is het boek "Briljant groen; de intelligentie van planten", auteurs: Alessandra Viola en Stefano

Mancuso. Na lezen van dit boek krijgt de uitdrukking 'leven als kasplantje' een geheel andere lading. Jullie verhalen, scans of ideeën aanleveren via: post@tjabine.com.

Lang Leve de Jonkies!
Tjabine Guntlisbergen

VOGELWERKGROEP

BESCHUIT MET MUISJES

Het was een verrassend jaar voor de roofvogels. Je mag gerust spreken van een geboortegolf, want de echtpaartjes hebben wel heel goed hun best gedaan. Waar dat aan ligt, is ook voor ons een raadsel. Van “Covid 19” hadden ze duidelijk geen weet. Het zou zo maar kunnen dat een iets rustiger omgeving rond de nesten effect heeft gehad, maar zeker zullen we dit nooit weten. Wel heeft het voedselaanbod dit jaar een grote rol gespeeld.

Kerkuilen nest met 4 eieren en een jonge kerkuil

Een juiste biotoop rond de nestkast is bijna een garantie voor een goed broedresultaat. De vogelwerkgroep heeft kasten gezien waar zeker meer dan 20 muizen in lagen, terwijl de ouder nog op eieren zat te broeden. De oudjes waren dus de provisiekast al flink aan het volmaken.

Het was wel een verrassing dat er op dit adres een kerkuil zat te broeden, want dat was 10 jaar geleden. Ooit is er aan gedacht om de kast daar weg te halen, maar gelukkig is hij blijven hangen met dit jaar een mooi resultaat.

Ook de steenuilen waren duidelijk heel goed bezig om voor nageslacht te zorgen, want dit jaar hebben in de regio Cranendonck veel jonge steenuilen het daglicht gezien.

Dat waren toch wel even drukke tijden voor de v.w.groep om de kasten te inventariseren; ook voor Wil Beeren die deze roofvogels allemaal heeft voorzien van een ring (dat waren er in totaal 136).

We zijn de erfeigenaren altijd dankbaar dat we gebruik mogen maken van hun erf om een nestkast op te hangen. Wanneer de vogels geringd moeten worden na 2 á 3 weken, wordt er meestal een afspraak gemaakt.

Vogels ringen

Vaak zijn dan ook de kinderen en kleinkinderen erbij. Ze mogen dan het jonge uiltje vasthouden. Meestal gaat het goed, maar soms kan het uiltje zijn klauw in een handje zetten.

Waarschijnlijk is dat dan het laatste uiltje dat hij of zij ooit heeft vastgehouden...Maar meestal zijn ze erg trots op hun ervaring en zullen ze er nog een tijdje over praten en hun ervaring met de andere kinderen

delen. Kinderen bij de natuur betrekken en over de uilen en vogels vertellen is natuurlijk ook een van de doelstellingen van IVN.

Harrie Hegge

BROEDRESULTATEN IVN NESTKASTEN IN CRANENDONCK 2021

Zoals elk jaar, is de nestkast-inventarisatie weer uitgevoerd door de vogelwerkgroep. De resultaten voor de roofvogels zijn samengevat in onderstaande tabel.

Roofvogel broedresultaten in IVN nestkasten in 2018- 2021

Vogel	Totaal # jonge vogels			Totaal # jonge vogels 2021		
	2018	2019	2020	Budel	Maarheeze	Totaal
Bosuil	5	4	0	5	2	7
Steenuil	37	67	46	56	24	80
Kerkuil	12	19	9	8	0	8
Torenvalk	30	n.b.	36	28	13	41
Totaal	84	90	91			136

Niet alleen van de roofvogels is deze inventarisatie gemaakt, maar ook van de zangvogels (zie onderstaande tabel); het zijn voornamelijk de kool- en pimpelmees.

Zangvogel broedresultaten in 2021

Gebied	Aantal kasten	Bezetting (%)
Buulder Broek	43	71
Sportpark Budel	45	77
Cranendonckse Bos	59	84
Driebos	17	88

Veel van deze mezen zullen ook wel hun nesten maken in de parken en tuinen, maar veel maken gebruik van de nestkasten die we ophangen in

bijvoorbeeld de Bulder Broek, Sportpark Budel, Cranendonckse Bos en Driebos. Deze zullen jullie beslist wel eens gezien hebben bij een wandeling in een van de bovengenoemde natuurgebieden. In de tabel zijn de broedresultaten over 2021 samengevat.

Zo'n 80% van de zangvogelkasten die de v.w.groep heeft opgehangen waren dit jaar bezet en zijn gebruikt om jongen groot te brengen.

REPARATIE VAN VOGELKASTEN

Misschien is het jullie opgevallen tijdens de wandelingen dat verschillende nestkasten in het Bulder Broek en bij het sportpark te grote invliegopeningen hebben. Hier is vooral de specht verantwoordelijk voor. Is er eenmaal een groter gat, dan is het voor de eekhoorn makkelijk om de jonge vogels te pakken. Daarom zijn alle nestkasten voorzien van trespa-plaatjes om het de specht onmogelijk te maken om bij de invliegopeningen te hakken. Het was wel steeds laddertje op en laddertje af, maar samen met Adriaan en Tonnie werd het klusje geklaard.

Ook bij de roofvogels is de predatie toegenomen, maar dit is vooral gedaan door de marter, een bekende rover van eieren en jonge vogels.

Harrie Hegge tijdens reparatie van vogelkast

Maar je kunt niet rond “de gehele natuur” een hekwerk zetten, dus als deze dingen gebeuren, zullen dat met z’n allen moeten accepteren.

Harrie Hegge

CURSUSWERKGROEP

INSECTENLEVEN IN JE EIGEN TUIN-LEZING

De makkelijkste manier om meer van insecten te weten te komen is om te grasduinen in je eigen tuin. Als daar tenminste niet alleen tegels in liggen, maar er ook ruimte is voor groen, planten, struiken en rommelhoekjes. Neem dus de tijd en laat je verwonderen door de enorme variatie aan insecten die je in je eigen tuin kunt tegenkomen en hun vaak verrassende levenswijzen.

Rosse metselbij op een Blauw druifje

Of zoals Jac P. Thijsse het honderd jaar terug verwoordde: *“er is nog zooveel wat wij niet weten. Veel, dat wij nimmer zullen weten, maar ook veel, wat niet altijd voor ons verborgen zal blijven. En in het vrije veld onder de blinkende zon ligt veel daarvan voor ‘t grijpen”.*

Heel veel insecten vinden een geschikt plekje met Bed en Breakfast in gevarieerde en bloemrijke tuinen. Ieder met een eigen levenswijze. Een bijenhotel kan daar bij helpen, maar ook bloemen, struiken en rommelige hoekjes. Een voorbeeld:

Maai niet iedere keer heel je gazon en pluk niet alles weg dan krijg je een aantal mooie paardenbloemen. Daar komen verschillende bijtjes en vliegen op af. Je ziet ze vaak vol onder het stuifmeel zitten. De bloem levert daarnaast ook nectar. Bijvoorbeeld de dagpauwoog kun je daarvoor op de paardenbloem aantreffen.

Dagpauwoog vlinder op een paardenbloem

In het komende winterseizoen wil ik een lezing verzorgen over dit insectenleven in mijn eigen tuin gebaseerd op waarnemingen van de laatste jaren. Ik heb mijn bevindingen in een aantal thema's onderverdeeld en gebruik daarbij allemaal zelf gemaakte foto's. Bijen, vliegen, wespen, vlinders, kevers maar ook spinnen, ze komen allemaal voorbij in een lezing die ik over deze insectenwaarnemingen in mijn tuin heb opgetekend. Planning is januari 2022 in ons nieuwe honk, nadere informatie volgt nog.

Wiel Zentjens

SPRINKHANENPLAAG IN EIGEN TUIN?

Uw redacteur had de leuke aankondiging van Wiel Zentjens' lezing ontvangen, en ging dus maar eens kijken in de tuin. Er vloog al heel wat rond op bijv. de Calamintha (aanrader, die plant!), toen er pal voor me op het terras een sprinkhaan verscheen. Zo'n 8 cm lang; van dichtbij echt een monster! Grote sprongen makend, uiteindelijk tegen het raamkozijn, zijn zonden overdenkend.

De plaag viel wel mee, het was er maar eentje...

Groene sabelsprinkhaan (?)

Ilva

OUDER WORDEN

Ben je inmiddels eenentachtig en woon je al een tijdje middenin het dorp. Helaas geen tuin meer met bomen, struiken, twee heggen van elk twintig meter die, zo lijkt het wel, voortdurend gesnoeid moeten worden, maar wèl lekker dicht bij de winkels. Je loopt, iets amechtiger dan vroeger, de trap op. Ja, er is een lift, maar je blijft hardnekkig die trap op- en aflopen ondanks de pijn in je artrose-knieën en je inmiddels ernstig uit het lood geraakte hartkleppen. Want lopen is gezond. En je bedenkt hoe vaak je vroeger bij het IVN moeiteloos meeliep met de wandelingen, terwijl je er als schoolgids ook heel wat kilometers op hebt zitten. En dan hebben we het nog niet eens over de dagenlange klim- en klauterpartijen in de Oostenrijkse en Amerikaanse bergen. Ach ja, met een variatie op “wie mooi wil zijn met pijn lijden” houden we het tegenwoordig op “wie oud wil zijn”.

Gelukkig hebben we een balkon waar de kool- en pimpelmezen af en aan vliegen met of zonder bedelende jonkies. De vinken pikken aan de pitten van de gedroogde zonnebloem die we hebben opgehangen en tot onze verrassing kwam er al twee keer een grote bonte specht op bezoek. We hadden hem wel horen roffelen ergens op het oude kerkhof, maar we hadden hem nog niet gezien tot hij opeens op het balkon verscheen. De roodborst zingt de sterren van de hemel, de merels betwisten elkaars territorium en de houtduiven zijn aan hun zoveelste leg begonnen. De eekhoorn amuseert zich in het groen en, levensgevaarlijk, met het oversteken van de straat. En de buren beneden krijgen elke avond een egel op bezoek. De zon schijnt, de parasols zorgen ervoor dat de dermatoloog het niet te druk krijgt, mensen uit de buurt laten hun hondjes uit in “ons parkje”, de lucht is stralend blauw. Dus klagen doen we niet. We mijmeren slechts. Maar dat hoort bij het ouder worden zeggen we lachend tegen elkaar.

Inge v.d. Stoep

SLECHTVALK BIJ DE ZINKFABRIEK

Bovenop de kalkbunker bij zinkfabriek Nyrstar Budel had ook dit jaar een echtpaar slechtvalken een nest gemaakt. Met 4 jonge kuikens als resultaat! En ik had het geluk om deze jonge slechtvalken van dichtbij te mogen zien terwijl ze gecontroleerd, gemeten, gewogen en natuurlijk geringd werden. Wat ik zelf bijvoorbeeld niet wist, is dat de vrouwelijke kuikens groter en zwaarder zijn dan de mannelijke. De mannetjes moeten de buit binnen halen en moeten daarom wendbaarder zijn dan de vrouwtjes en zijn dus kleiner.

Maar wat een prachtige en machtige dieren! Zelfs al waren ze naar schatting op dat moment pas een week of 3 oud, ze maken direct indruk met hun scherpe klauwen én scherpe blik!

Jonge slechtvalken

Na een paar vlieglessen van papa en mama, waar ook nog wat menselijke hulp aan te pas moest komen, omdat het toch niet helemaal goed ging, hebben de kleintjes inmiddels hun vliegbrevet gehaald en verkennen ze de omgeving op zoek naar een lekker hapje. Hopelijk volgend jaar weer babygeluk!

De rechter foto is waar je het verschil tussen mannetje en vrouwtje goed kunt zien. Kijk maar eens naar de dikte van de pootjes!

Maartje van Hunsel

NATUUROPNAMEN

Uw redactie kreeg een hele verzameling schitterende natuurfoto's om te gebruiken in de Craenkoerier van Elly Visser. Omdat de onderstaande foto wel heel erg aan een (buitenlandse) vakantie deed denken, is de eenzame boom op een duin in Terschelling in deze editie opgenomen. Bedankt Elly!

Foto:
Elly Visser

JUBILEUMBEUK 2010 EN 2021

Toen we twaalf jaar geleden naar een appartement verhuisden, keken we uit op een troosteloos stuk zand en een directiekeet voor de huizen die nog in aanbouw waren. We genoten in die tijd ook vaak van Hazes en Bauermuziek die vanaf de bouw tot ons kwam. Maar geleidelijk aan verdwenen de bouwvakkers en werd het uitzicht beter. Bodembedekkende klimop werd geplant, net als siergrassen, kniehoge heggetjes en wat jonge boompjes. Vlak voor ons raam, waar we dagelijks ontbeten en de krant lazen werd een magnolia geplant. De knoppen die in de winter werden aangemaakt beloofden ons prachtige bloemen in het

vroege voorjaar. En inderdaad, de boom gaf mooie, grote roze bloemen. De tweede lente werd het echter al minder en na de derde armoedige bloei begon er mos op de takken te groeien terwijl ze hier en daar afbraken. Ons boompje kreeg een kaal aanzien. Ook de groendienst kreeg het in de gaten en de zielige magnolia werd vervangen door een nieuw exemplaar.

IVN beuk in 2010

IVN beuk in 2021

Helaas, ook deze tweede boom was geen lang leven beschoren en werd vervangen door nummer drie. Om een lang verhaal kort te maken. Deze lente gaf de boom drie of vier zielige bloemen, de takken zaten vol met

mos, werden bros en braken af. Op een middag merkte ik opeens dat de boom was weggehaald. En sinds die tijd is er geen andere voor in de plaats gekomen.

Misschien wel zo wijs want dit was blijkbaar een gebed zonder end. Maar.... gelukkig hebben we de IVN beuk nog. Op een meter of acht vanaf ons raam en een ietsepietsie naar links staat een prachtige trotse beuk, geplant namens het IVN bij het 25-jarig bestaan van de vereniging. De boom is een plezier voor het oog, al komen er beslist geen roze bloemen in. Om te bewijzen hoe geweldig deze beuk is gegroeid twee foto's in de Craenkoerier.

Inge

TUINFOTO

Daar is ie dan, de lang verwachte zomer in deze bijzondere tijd!

In onze tuin maakte ik wat plaatjes van deze mooie avond op 10 juni 2021, waaronder deze gele Iris.

Betsy Meeuwssen- de Vries

HET NIEUWE IVN ONDERKOMEN-DE NAAM

Begin 2021 is een prijsvraag uitgeschreven voor de naam van de nieuwe behuizing. Verschillende inventieve, mooi gevonden inzendingen zijn binnengekomen; ook de huidige naam werd meermaals genomineerd.

Het IVN bestuur heeft besloten om de volgende naam te kiezen, of liever gezegd te houden: **KROENEKRAAN**. De uitgelopen fles wijn blijft nog even in de kast voor een volgende wedstrijd... Alle inzenders, hartelijk dank voor de mooie vondsten!

Ilva

DE NIEUWE KROENEKRAAN

U weet het intussen allemaal; we zijn verhuisd! Vooralsnog is het tijdelijk, maar oh, wat is het mooi. En wat is er door een hoop mensen hard aan gewerkt! Verhuizen, schoonmaken, inruimen, langzaam aan wennen aan de nieuwe stek...

Zaal in nieuwe Kroenekraan

Nog niet alles is al helemaal in orde (getuige een waslijst met punten en puntjes die het bestuur bijhoudt). De koffie smaakt nog altijd heerlijk, vooral na gedane (tuin-)arbeid, zie pagina 25.

Helaas heeft de heftige regen in juli niet alleen in Limburg toegeslagen, ook de IVN ruimtes bleken niet waterdicht (hetzelfde geldt voor de ruimtes van de Herenboeren, die ook in het gebouw zitten). Maar, de foto (na het schoonmaakwerk) toont een voorbeeld van een van de ruimtes: de zaal/koffieruimte. Daarnaast zijn er nog archief/opslagruimtes, een vergaderzaal en de keuken.

Het terras is nog niet je dat, maar dat komt nog wel een keer.

Ilva

VAN AKKER TOT BELEVINGSTUIN

De IVN tuin bij de Hoge weg 1a werd vaak gebruikt voor activiteiten; met name voor kinderen was het een prachtige plek om te spelen en te leren over de natuur. Dat moest er natuurlijk opnieuw komen op de nieuwe locatie bij het kasteeltje. Onder leiding van Toon van Seggelen ging de tuinwerkgroep aan de slag; veel graspollen verwijderen; planten zaaien en stekjes in de grond zetten; en schoffelen, heel veel schoffelen. Zoals in de bijdrage van Nel Meulman wordt vermeld, was het hard werken om van het omgeploegde land een nieuwe belevingstuin te maken. Maar dan heb je ook wat! Hopelijk geven onderstaande foto's een voldoende beeld om u allen naar die tuin te lokken!!

Zo begon het ...

De eerste planten zijn de grond in.

De mollengang, wilgenhut, stapstenen en een zithoek

Ezra, de jongste tuinmedewerker

Het blote-voetenpad in wording

De pluktuin in volle glorie

DE IVN BELEVINGSTUIN

Al veel mensen hebben een kijkje genomen in de nieuwe tuin van ons IVN. In de belevingstuin kun je dus de natuur beleven in de ruimste zin van het woord. Proeven, ruiken, voelen, kijken, bewegen en wat al niet meer! Het blote-voeten-pad is al voor een groot deel aangelegd. De wilgentenen hut is prachtig groen. De mollentunnel wordt veel gebruikt, zelfs door volwassenen. Het pad door het bos is klaar en best wel spannend voor kleine kinderen.

De tuinploeg heeft bergen werk verzet. Vooral onze “chef” heeft enorm veel uren gedraaid! We moesten harken, zaaien en planten. Een grote uitdaging was en is het kweekgras, in Cranendonck noemen we dat puinen (uitgesproken met een speciale u die zich niet laat omschrijven). Dat gras maakt lange uitlopers en groeit razendsnel. Langzaam maar zeker krijgen we het onder controle.

De gezaaide wilde-planten-randen stonden al prachtig in bloei en zijn veelvuldig door voorbijgangers gefotografeerd.

De enorme wolkbreuken die zo vreselijk veel leed hebben aangericht in Limburg, België en Duitsland, hebben ook in de belevingstuin flink huisgehouden. Geen vergelijk natuurlijk met de genoemde gebieden, maar bij aankomst op vrijdagmorgen, onze vaste werktijd, vonden we de tuin voor een deel blank staan. Een week later bleek wat dat teweeg had gebracht: een groot aantal planten is gewoon verdronken. Denk aan dahlia's, dropplanten, salie, maggiplanten, rabarber en kogeldistels. Daar moeten we dus een oplossing voor vinden.

Volgende keer meer nieuws over de belevingstuin. Ga eens kijken en heb je zin om een keer mee te werken: we zijn er op vrijdagmorgen van 8.30 tot 11 uur. Van harte welkom!

N. Meulman

DE HERDER EN DE YUP

Op het middenterrein van het Kamersven graast iedere zomer een aantal schapen. De herder was die schapen aan het uitladen bij ons ven, toen vlakbij, met veel vertoon, een gloednieuwe Range Rover stopte. De chauffeur was een parmantige jonge man. Hij keek naar de smoezelige herder en vroeg: "Als ik raad hoeveel schapen je hier hebt, geef je me er

dan eentje?” “OK”, zei de herder. De jonge man nam z’n laptop, zocht verbinding met Internet en scande met “Google maps” het gebied. Hij printte een rapport uit en zei tegen de herder: “Je hebt hier precies 16 schapen”. Onbewogen antwoordde de herder: “Dat is correct, dus mag je een schaap uitkiezen”. De jongeman pakte een dier en borg hem in zijn auto. Voordat hij wegreed vroeg de herder hem: “Als ik je beroep raad, krijg ik dan mijn dier terug?” “Ja, waarom niet”, zei de yup. En de herder zei: “Jij bent vast en zeker consultant”. “Verbazend, hoe weet je dat?” “Heel simpel”, zei de herder, “Ten eerste kwam je hier ongevraagd. Ten tweede vroeg je een beloning voor iets wat ik al wist. En ten derde bleek je niks van mijn zaken te weten. En nu had ik graag mijn hond terug”.

Frits van Dijk

PREHISTORISCH BEEST OF VERZOPEN WORTEL?

Uw redacteur kreeg de schrik van haar leven tijdens de inspectie van de IVN-tuin na de heftige regenbuien. En zeg nou zelf, zou u niet schrikken als u zo’n eng beest (?), of afgekloven poot zag? Wie weet, iets prehistorisch? Het is tenslotte archeologische grond daar. Of was het gewoon een verzopen stuk plant...

gevonden in de belevingstuin

Ilva

DANK

aan iedereen die een bijdrage leverde aan deze Craenkoerier.

De Craenkoerier

de Craenkoerier verschijnt drie maal per jaar en wordt gratis verspreid onder de leden en begunstigers.

IVN Cranendonck

De afdeling IVN Cranendonck draagt bij aan een duurzame samenleving door zoveel mogelijk mensen te betrekken bij natuur, milieu, landschap en leefomgeving.

Contributie:

Landelijk lid: per 01-01-2018	€ 25,00 per jaar
Donateur:	€ 15,00 per jaar
Thuisinwonend jeugdlid	€ 5,00 per jaar
Thuisinwonend lid/donateur:	€ 10,00 per jaar

Landelijke leden ontvangen 4x per jaar het IVN blad Mens en Natuur en 3x per jaar de Craenkoerier

Plaatselijke leden ontvangen drie keer per jaar de Craenkoerier

Contributie voor 1 april overmaken op rekening IBAN: NL66RABO 014.79.17.174 ten name van: IVN Cranendonck Budel onder vermelding van uw lidnummer. Opzeggen lidmaatschap voor 1 november bij de ledenadministratie.

-----><

Inschrijfformulier IVN Cranendonck

Ondergetekende geeft zich op als:	☐	Landelijk lid
	☐	Donateur
	☐	Thuiswonend jeugdlid
	☐	Thuisinwonend lid/donateur
En wil de Craenkoerier als	☐	Digitaal document
	☐	Papieren document

Naam:

Adres:

Geboortedatum:

Telefoon: E mail:

Datum: Handtekening:

Vanaf 25-05-2018 is de Alg. Verordening Gegevensbescherming (AVG) van toepassing. Door deze privacywetgeving mogen wij uw gegevens meestal niet zonder uw toestemming bewaren en gebruiken. Bij uw aanmelding als lid van het IVN geeft u toestemming voor het bewaren en gebruiken van uw gegevens (zie [www.https://www.ivn.nl/afdeling/cranendonck](https://www.ivn.nl/afdeling/cranendonck) voor verdere informatie).

Inleveren of opsturen naar de **ledenadministratie**:

Jos van Velthoven; Sterkselseweg 14, 6026 EB Maarheeze, j.vnvelthoven@chello.nl

DRUKWERK

Indien onbestelbaar graag retour aan:

IVN afdeling Cranendonck
p/a/ Heuvel 4
6023 RA BUDEL-SCHOOT